

Türk yazılı basınında “Başkanlık Sistemi” tartışmaları

Discussions of “Presidential System” in Turkish printed media

Nurettin Güz¹ Hayrullah Yanık² Ceren Yegen³

Received Date: 13 / 09 / 2015

Accepted Date: 26/ 12 / 2015

Öz

Türkiye’de Başkanlık Sistemi uzunca bir süredir tartışılmaktadır. İlk olarak 1992 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal tarafından kamuoyu gündemine gelen konu, 1999 yılında yine dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından da kamuoyunun gündemine getirilmiştir. 2002 yılında iktidar olan Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) tarafından konu tekrar tartışmaya açılmış, Parti Genel Başkanı ve Başbakan olarak Recep Tayyip Erdoğan tarafından Başkanlık Sistemi’nin Türkiye’ye uygun olduğu özellikle son yıllarda sıkça vurgulanmıştır. Ağustos 2014 yılında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı olarak seçilen Recep Tayyip Erdoğan’ın sıkça gündeme getirdiği konu 7 Haziran 2015 Türkiye Genel Seçimleri sürecinin temel siyasal tartışma konuları arasında yer almıştır. Siyaset gündemini meşgul eden Başkanlık Sistemi tartışmaları, medya gündemine de yansımıştır. Bu çalışmada Türkiye’de cereyan eden Başkanlık Sistemi tartışmalarına farklı ideolojilere sahip olan yazılı basın kuruluşlarının nasıl yaklaştığı, gündem belirleme ve kamuoyu oluşturma kuramları çerçevesinde incelenmiştir. Çalışmada 01.06.2015 – 07.06.2015 tarihleri arasında yazılı basının Başkanlık Sistemi tartışmaları ile ilgili tavrı; Hürriyet, Ortadoğu, Sabah, Sözcü, Yeni Şafak ve Zaman Gazeteleri örnekleme üzerine uygulanan içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışma ile yazılı basının Başkanlık Sistemi ve tartışmaları ile ilgili haberlere ne ölçüde ve nasıl yer verdiği ele alınmıştır.

Anahtar sözcükler: Başkanlık Sistemi, Türkiye, Parlamenter Sistem, Cumhurbaşkanlığı, Yazılı Basın.

Abstract

Presidential System in Turkey has been discussed for a long time. The issue which was first brought to the public agenda by the then President Turgut Özal in 1992 was again brought to the attention of the public in 1999 by the then President Süleyman Demirel. This issue was reopened to the discussion by The Justice and Development Party (AK Party) which became to power in 2002, and the eligibility of the Presidential System in Turkey has been frequently highlighted particularly recent years by Recep Tayyip Erdogan who was the leader of The Justice and Development Party and Prime Minister of the Republic of Turkey. The issue which has been frequently brought to the public agenda by Recep Tayyip Erdoğan who was elected as the President of Republic of Turkey in August 2014 was among the main political debate of the 7 June General Election period in Turkey in 2015. Presidential System discussions which preoccupied the political agenda was reflected in the media agenda, too. In this study, how printed press organizations with different ideologies approach the ongoing discussions of Presidential System in Turkey was examined in the framework of the theory of agenda-setting and the theory of public opinion-forming. In the study, attitudes of printed press to the discussions of Presidential System between June 1, 2015 and June 7, 2015 was examined with the content analysis method applied to the samples of Hürriyet, Ortadoğu, Sabah, Sözcü, Yeni Şafak and Zaman Newspapers. With the study, how and what extent the printed media gave place to the news about the Presidential System and the discussions about it discussed.

Keywords: Presidential System, Turkey, Parliamentary System, Presidency, Printed Media, Agenda-Setting, Public Opinion

¹ Prof. Dr., Gazi University, ANKARA/TURKEY, nurettinguz@gmail.com

² Research Asst., Gazi University, ANKARA/TURKEY, hayrullahyanik06@gmail.com

³ Research Asst., Gazi University, ANKARA/TURKEY, cerenece_23@hotmail.com

1. Giriş

Son yıllarda Türkiye’de Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın söylemleri ile sıkça gündeme gelen “Başkanlık Sistemi”, beraberinde birçok tartışmayı da gündeme getirmiştir. Erdoğan, AK Parti Genel Başkanı ve Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı olduğu dönemde Başkanlık Sistemini çoğu kez dile getirmiştir. TRT’de, 2015 yılı Mayıs ayı sonunda katıldığı bir programda; Başkanlık Sistemi konusunu, “ağırlıklı olarak” kendisinin gündeme getirdiğini ifade etmiş, Başkanlık Sistemi’nin yönetime "hız veren" bir sistem olduğunu belirterek Türkiye için önemine dikkat çekmiştir (www. *hurriyet*, 01.06.2015).

Son dönemde “Başkanlık Sistemi” ile ilgili tartışmalar genellikle Recep Tayyip Erdoğan’ın sık tekrarı ve ısrarı ile gündemde kalırken, sisteme farklı kesimler tarafından “seçilmiş padişahlık” eleştirileri yöneltilmiştir (Fendoğlu, 2010: 23). Tartışmalar sistemin Türkiye’ye uygun olup olmadığı konusunda yoğunlaşırken medya konuya büyük oranda yer vermiştir. Başkanlık Sisteminin tartışıldığı en yoğun dönem 07 Haziran 2015 Genel Seçimleri öncesindeki siyasal kampanyalar süreci olmuştur. Siyasetin ve kamuoyunun yoğun gündemini oluşturan bu tartışmalar medyanın da ağırlıklı gündemini oluşturmuştur.

Genelde hemen her dönem ama özellikle seçimler öncesindeki siyasal kampanyalar sürecinde medya kamuoyunu oluşturma ve açıklamada önemli rol üstlenmektedir. Seçim öncesi süreçte siyaset ve kamuoyu gündeminin ağırlıklı konusunu oluşturan Başkanlık Sistemi tartışmalarına medyanın ne oranda yer verdiği, nasıl yaklaştığı, hangi yorumları getirdiği içerik analizi yöntemiyle bu çalışmada test edilecektir. Çalışma ile medyanın kamuoyunu oluşturma ve toplumu bilgilendirmedeki başarısı, farklı siyasal yayın politikalarına sahip medya organlarının konuya yaklaşımları ve verdikleri önemin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Medya analizi için yazılı basın örnek olarak seçilmiştir. Bu çerçevede farklı siyasal çizgileri olan *Hürriyet*, *Sabah*, *Sözcü*, *Yeni Şafak*, *Ortadoğu*, ve *Zaman* Gazeteleri örneklem olarak belirlenmiş, bu yayın organlarının haber ve yorumları analiz edilmiştir. Bu gazetelerin seçilmesinde günlük olmaları, tirajları kadar sahip oldukları yayın çizgileri belirleyici olmuştur. Araştırma çerçevesi haberlerle sınırlandırılmamış, toplumu bilgilendirme noktasında etkili ve kamuoyunun oluşturulmasında önemli bir faktör olan yorumlar da ele alınmıştır. Araştırma kapsamındaki altı gazetenin ekleri araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Seçimler öncesindeki siyasal kampanya süreci uzun olmakta, siyasal partiler mesajlarını yoğun biçimde bu süreçte vermektedir. Ancak kampanya sürecinin final bölümü olan son hafta özelde seçmenin ama genelde kamuoyunun siyasal içerikli mesajlarla en yoğun karşılaştığı dönem olmaktadır. Bu sebeple araştırma çerçevesinde altı gazetenin seçim öncesindeki bir haftalık sayıları incelenmiştir. Gazetelerin 01.06.2015 ile 07.06.2015 tarihlerinde yayınlanan nüshalarında Başkanlık Sistemi ile ilgili yayınlanan haber ve yorumlar değerlendirilmiştir.

Çalışmada önce Başkanlık Sistemi ve Türkiye’deki tartışmalara yer verilecek, daha sonra medyanın gündem belirleme ve kamuoyunu oluşturma fonksiyonu üzerinde durulacak, son bölümde ise belirlenen gazeteler üzerinde içerik analizi yapılacaktır.

2. Başkanlık sistemi, Türkiye’deki tartışmalar ve medya

Başkanlık Sistemi, bir kişinin başkanlığında devleti yönetme ve hükümet etmeyi niteleyen siyasal bir sistemdir. Sistemin temel özelliği başkanın doğrudan halk tarafından seçilmesidir. Baş-

kan yasama ve yürütmenin başı olmakta, yasama ve yürütmenin karşılıklı olarak birbirlerinin hukuki varlığına son verme yetkisi bulunmamaktadır. Yasama ve yürütme erkleri birbirlerinden kesin olarak ayrılmış konumdadır (Özbudun, 2000: 28). “Sınırlı bir monarşinin cumhuriyete dönüşürmüş biçimi” olarak da değerlendirilen sistem 18. yüzyılın ikinci yarısında Amerika Birleşik Devletleri’nde uygulanmaya başlamıştır. İngilizlere karşı bağımsızlık savaşının verilmesinden sonra yasama, yürütme ve yargı tamamen birbirlerinden bağımsız ve eşit güce sahip olarak ortaya konmuştur (Teziç, 1998: 423)

Başkanlık sisteminin hükümet istikrarını sağlarken siyasi istikrarsızlığa yol açtığı, başkanın istifası halinde yerine geçecek yardımcısının meşruiyet sorunu olacağı, ikiden fazla siyasi partinin parlamentoda yer alması halinde, başka bir ifade ile çok partili sistemde demokrasinin istikrar problemi yaşayacağı, yolsuzluklar, otoriterliğe yol açabilen icraatlar, çoğulculuğa karşı yapılabilecek uygulamalar noktasında sistem eleştirilmektedir (Kalaycıoğlu, 2005: 17-23).

Yarı başkanlık sistemi ise icra organı hükümetin başkanı olarak başbakan ve başkan veya cumhurbaşkanı arasında yürütme yetkilerinin paylaşıldığı bir yönetim biçimidir. Kuvvetler ayrılığının kesin olarak ayrılmadığı bir sistem söz konusudur. Cumhurbaşkanı/başkan halk tarafından seçilmekte, icra organı hükümet parlamentoya karşı sorumlu olmaktadır. Yarı başkanlık sistemi Fransa’da uygulanmaktadır (Erdem, 2014: 1).

Türkiye’de “Başkanlık Sistemi” çerçevesinde gündeme gelen siyasal sistem tartışma ve arayışları 1980’li yıllar kadar uzanır. Ekonomideki sorunlar ve gelişmeler, dış politikada yaşanan problemler kimi zaman siyasal rejim tartışma ve arayışlarını da beraberinde getirmiştir. Siyasal rejim tartışmalarını 1960’lı yıllardan itibaren gündeme getirenlerin temel argümanı anayasanın öngördüğü sistemin meşru olmadığı noktasındaki düşünceleridir (Kalaycıoğlu, 2005: 13). Genel siyasal sistem tartışmalarından ayrı olarak Başkanlık Sistemi tartışmaları ise 1980’den sonra sıkça yapılmıştır. Bunun en bariz sebebi Anglo-Sakson Hukukuna eğilimin etkisidir (Fendoğlu, 2010: 6). Bu dönemde başlayan küreselleşme ve Turgut Özal döneminde Türkiye’nin bu sürece ayak uydurma çabaları, gelişme yolunda ülkenin önündeki engellerin kaldırılması çalışmaları sistem tartışmalarının belirleyici unsurları olmuştur. Türkiye’de yaşanan sorunlar, siyasal sistemin uygulanmasına yönelik eleştiriler, meşruiyet tartışmaları sistem değişikliğini ve dolayısıyla Başkanlık Sistemi tartışmalarını gündeme getirmiştir (Eren, 2002: 135).

Başbakan ve Cumhurbaşkanlığı döneminde Özal, koalisyon hükümetlerinin atılım yapamadığını belirterek Başkanlık Sisteminin mutlak gereklilik olduğunu belirtmiştir. Özal’dan sonra Türkiye Cumhuriyeti’nin 9. Cumhurbaşkanı olan Süleyman Demirel başkanlık sistemi tartışmalarını yeniden gündeme getiren diğer bir isim olmuştur. Demirel, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin (TBMM) 01 Ekim 1999’daki 21. dönem 2. Yasama yılı açılış konuşmasında Türkiye’deki “siyasi tıkanıklığın” üstesinden gelmek için birçok öneride bulunmuştur. Bu öneriler arasında Cumhurbaşkanlığının iki turlu olarak halk tarafından seçilmesi de vardır. Türkiye’de Başkanlık Sistemi Özal ve Demirel’den sonra sık ve önemli bir biçimde Başbakan ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından dile getirilmiştir (Gönenç, 2005: 2).

Türkiye’de 21 Ekim 2007 tarihinde halkoylaması ile kabul edilen Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanı halkın seçmesi sağlanmıştır. Cumhurbaşkanı TBMM tarafından değil, halk tarafından seçilecek olması Türkiye’nin parlamenter sistem ile birlikte bir yarı-başkanlık sistemine yöneldiğinin de işareti sayılmıştır (Yüksel, 2013: 38-39). Öyle ki 2014 yılı Ağustos ayında görev süresi dolan 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül görevini ilk defa doğrudan halk tarafından cumhurbaşkanı olarak seçilen Recep Tayyip Erdoğan’a devretmiştir. Türkiye’de Cumhurbaşkanı

2014 yılında doğrudan halkın oyları ile seçilmesi ile birlikte yarı-başkanlık sistemi tartışmaları da başlamıştır (Demir, 2013: 831). Özellikle anayasa hukukçuları arasında yaşanan tartışmalar, sistemin yarı-başkanlığı nitelediği konusunda bir fikir birliğinin oluşmasına sebep olmuştur. Bu durum özellikle AK Parti ve Recep Tayyip Erdoğan’ın Başkanlık Sistemini savunmalarını ve bu sisteme geçişe yönelik çabalarını ortadan kaldırmamıştır. Bu dönemde Başkanlık Sistemi’ni büyük bir istekle gündeme getiren ve somut bir anayasa değişikliği taslağı hazırlatan kişi dönemin AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan olmuştur (Ataay, 2013: 269).

Başkanlık sistemine ilişkin siyasi ve hukuki olarak yapılan birçok tartışmada sistemin Türkiye’de uygulanabilirliği üzerinde durulmuştur. Tartışmaların temel noktasını demokrasinin olmazsa olmaz ilkeleri oluşturmuştur (Bezci, 2005: 77). Mevcut sistem ve Başkanlık Sisteminin güçlü ve zayıf yönleri ile kuvvetler ayrılığı ilkesi ve Başkanlık Sisteminin diktatörlük konusunu gündeme getireceği de tartışılmıştır (Efe, 2015: 67).

Hükümetin kurulamaması ya da hükümet bunalımları gibi sorunları ortadan kaldırması, başkanın görev süresi bitmeden görevinden alınamaması, güçlü bir yürütme ile istikrarlı bir yönetim Başkanlık Sisteminin avantajlarını oluşturmaktadır. Yürütmenin sahip olduğu dokunulmazlığın sisteme katılık getirebilmesi ve zıtlasma ihtimali, diyalog ve uzlaşma gibi durumları dışlayabilme durumu, güçler ayrılığının güçler çatışmasına dönme ihtimali ile başkan ve meclis arasındaki görüş ayrılığı halinde bütçe ya da yasaların çıkarılmasında yaşanabilecek sorun sistemin dezavantajını oluşturmaktadır (Tuncer, 2012: 6).

Başkanlık Sistemi için olması mutlak zorunluluk olan güçlü bir medyanın Türkiye’de ne oranda bulunduğu, sistem içersindeki sorunların ve tartışmaların toplum adına medya tarafından yeterince denetlenip denetlenemeyeceği ayrı bir tartışma konusunu oluşturmaktadır. Çoğu kere siyasal iktidarların etki ve tepkisi ile karşı karşıya kalan medya kuruluşlarının güçlü bir yürütme ve yasama organını toplum adına denetlemede yaşayacağı sorunlar sistemin diğer bir dezavantajını oluşturmaktadır. En istikrarlı olarak Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) işleyen Başkanlık Sistemi kimi zaman burada da sorular yaşamaktadır. Demokrasi ve uzlaşma kültüründe daha az gelişme gösteren Türkiye’de, yasama, yürütme, yargı ve medyadan sonra demokrasinin beşinci sacayağını oluşturan sivil toplum kuruluşlarının (STK) güçlü olmaması sistemin sağlıklı işlemini engelleyen diğer bir unsuru oluşturmaktadır. Başkanlık sisteminin Amerika Birleşik Devletleri dışında birçok ülkede sorunlu işlemesi sisteme soğuk bakılmasının sebepleri arasındadır.

Başkanlık Sisteminin en sık ve yoğun gündeme geldiği süreç 07 Haziran 2015 Genel Seçimleri öncesindeki siyasal kampanya dönemi olmuştur. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve iktidardaki Ak Parti tarafından sistem savunulurken muhalefet partileri olan CHP, MHP ve HDP sisteme karşı olduklarını açıklamışlardır. Muhalefet partilerinin eleştirileri, sistemin Erdoğan’ın şahsi yönetimini güçlendireceği, ülkeyi bölünmeye götürebileceği gibi noktalarda yoğunlaşmış, özellikle HDP seçim kampanyasında Erdoğan’ı başkan yaptırmayacağını sıkıcı dile getirmiştir. ([www.radikal](http://www.radikal.com.tr), 30.03.2015; [www.aljazeera](http://www.aljazeera.com), 30.03.2015; [www.yeniakit](http://www.yeniakit.com.tr), 11.09.2015; www.haber3.com, 30.09.2015; [www.hurriyet](http://www.hurriyet.com.tr), 13.08.20015; [www.imctv](http://www.imctv.com), 14.08.2015). Başkanlık Sistemi tartışmaları siyaset zemini kadar anayasa hukukçuları arasında da yankı bulmuştur. Sistemin Türkiye’de yaratacağı sıkıntılar gündeme getirilmiş, krize açık yönetim biçimleri olduğu belirtilerek sistemin önerilmemesi istenmiş ([www.yenisafak](http://www.yenisafak.com), 11.05.2011), sistemin uygulanmaya konulması halinde ise, oluşabilecek tikanmaların aşılabilmesi bir model oluşturulması gerektiği belirtilmiştir ([www.t24](http://www.t24.com), 14.06.2015).

Başkanlık Sistemini kamuoyu gündemine ağırlıklı olarak taşıyan medya olmuştur. Konuyu seçim kampanyası süresince medya aracılığı ile veya doğrudan halka anlatan üç siyasi aktör olmuştur. Cumhurbaşkanı Erdoğan'la (www.milliyet, 01.05.2015) birlikte başkanlık sistemini savunan ve tartışmaların merkezinde yer alan anayasa hukukçusu Burhan Kuzu (www.gazetevatan, 04.02.2015) konuyu gündemde tutmuştur. Yine, uzun dönem siyasetin içerisinde bulunan bakanlık ve TBMM Başkanlığı yapmış olan Cemil Çiçek sistemi savunmuştur. Seçim dönemlerinde doğal olarak medyanın ağırlıklı gündem maddesini siyasal konular belirlediği için 07 Haziran 2015 Genel Seçimlerinin gündemini de partilerin tartıştığı Başkanlık Sistemi oluşturmuştur. Medya bir yandan anayasayı değiştirecek çoğunluğu sağlama hedefini ortaya koyan Ak Parti ve yine Başkanlık Sistemini savunan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın görüşlerini gündeme taşıırken diğer yandan muhalefet partileri ile birlikte sisteme karşı olanların düşüncelerini de kamuoyunu aktarmıştır. Medya kuruluşları içerisinde yazılı basının kamuoyunu oluşturmadaki konumu dikkate alındığında sistem tartışmalarını ne oranda seçmene ya da kamuoyuna taşıyabildikleri bu çerçevede önem kazanmaktadır.

3. Medyada gündem belirleme ve kamuoyu oluşturma

Kamuoyunun oluşması demokrasi ile yakından ilgilidir. Bir toplumun kanaat ve görüşleri biçimde tanımlanabilen kamuoyu kolayca manipüle edilebilmektedir (Bernays, 1928: 958). Kamuoyunu oluşturan araçlar arasında aile, okul, kültür, toplumsal kontrol mekanizmaları, sivil toplum örgütleri, siyasi gruplar ve siyasi partiler ile baskı grupları bulunmakta en etkili araç olarak da medya yer almaktadır. Bireylerin düşünce ve görüşlerini serbestçe açıklayabilmeleri halinde kamuoyu serbest şekilde oluşabilmektedir. Görüş ve düşüncelerin serbest olarak açıklanması ve toplumdaki diğer bireylere ulaştırılması ise büyük oranda medya aracılığı ile olabilmektedir. Bu çerçevede kamuoyu gündemini oluşturma ve açıklamada medya temel bir rol üstlenmektedir.

Medyanın gündem belirleme (agenda setting) yaklaşımı McCombs ve Shaw tarafından ortaya atılmış (McCombs ve Shaw, 1972), yaklaşım sonraki dönemde farklı ülkelerde test edilmiştir (Weaver, 2007: 145). Yaklaşım, basit olarak medyanın gündemi belirleme gücünü nitilemekte, medyanın bireyler üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır (Yüksel, 2007: 576-577). Medyanın gündemi ile bireylerin gündemleri kimi zaman paralellik göstermekte, bireyler medyadan sadece haber almakta kalmamakta aynı zamanda hangi olaya veya konuya ne oranda önem atfedeceklerini öğrenmektedir (Güz, 2005: 51; Gencer, 2012: 1-8; Atabek, 1998: 156). Gündem belirleme yaklaşımı ile, medya ile ilgili olarak hükümet, parlamento ve siyasi partiler gibi siyasi aktörlerin önceliklerini belirleme, bazı konuları öne çıkarma ya da gizleme ve bu konulara ilişkin kararlar alma ve bazı tavırlar sergilemede medyanın rolüne vurgu yapılmaktadır (Walgrave & Aelst, 2006: 89).

Medya gündemini eşik bekçilerinin kamuoyuna sundukları içerikler oluştururken, kamuoyu gündemini toplumun ilgi ve dikkatini çeken konular oluşturur (McCombs, 2003). Kamuoyu gündemi ile medya gündemi arasında bir paralellik söz konusudur. Medya kuruluşları toplumdaki aldıkları bilgileri kamuoyunun ilgi, istek ve beklentisine göre bir sıralamaya tabi tutarak haber haline getirir ve yine onunun hizmetine sunarlar. Haberlerin önem derecesine göre sıralanması, hangi haberlerin ne oranda ya da hangi süreyle verileceğinin belirlenmesinde hedef kitlenin olaya veya konuya verdiği önem belirleyici olur. Ülkenin yerel yönetimlerinin ya da parlamento üyelerinin belirleneceği seçim dönemlerinde kamuoyunun siyasal karar alma sürecine paralel olarak vatandaşın medyaya olan ilgisi artar ve etkilenmeye daha açık hale gelir.

Siyasal sistemin sağlıklı işleminde medyanın kamuoyunun serbestçe oluşmasına yardımcı olma fonksiyonu bu çerçevede devreye girer. Kamuoyu gündeminde olan bilgiler, sorunlar, gelişmeler önem derecesine göre medya gündeminde yer alır ya da alması gerekir. Medya gündemi ile kamuoyu gündeminin paralellik göstermesi de konuya ve ülkeye göre farklı olabilmektedir. Kimi zaman da bu paralellik görülmemektedir (Güz, 1996: 996). Karşılıklı olarak birbirini etkileyen kamuoyu ve medya gündeminin farklı olmasının temel sebebi medyanın kamuoyunun nabzını tutmadaki başarısızlığı olabileceği gibi meydanının siyasal ve ekonomik kaygıları olabilmektedir. Sebebi ne olursa olsun medyanın kamuoyunun nabzını ya da gündemini tutamaması ve dolayısıyla kamuoyunun serbestçe oluşmasına yardımcı olamamasının siyasal sistemin sağlıklı işleminde engelleyeceği açıktır.

Bu çalışmada medyanın kamuoyunu oluşturmada ne oranda başarılı olduğu Başkanlık Sistemi tartışmaları üzerinden araştırılmaya çalışılmıştır. Birçok yazılı ve görsel medya kuruluşunda seçimler öncesi çok sayıda habere yer verilmiş, siyasetin gündemi medya aracılığı ile kamuoyunun da gündemi yapılırken, bireylerin davranış ve düşüncelerinin evrilmesi gereken siyasi çizgiler medya kuruluşlarının ideolojileri ve yanlılıkları çerçevesinde sunulmuştur. Konu, Türkiye’de yayınlanan altı ulusal gazetenin Başkanlık Sistemi ve tartışmalarına ilişkin yaklaşımları, Başkanlık Sistemi gündeminin yorumlanması ve kamuoyunun oluşturulması temelinde analiz edilmiştir.

4. Gazetelerin “Başkanlık Sistemi” tartışmalarına yaklaşımı

Çalışma kapsamında seçilen *Hürriyet*, *Sabah*, *Sözcü*, *Yeni Şafak*, *Ortadoğu* ve *Zaman* Gazetelerinin 01.06.2015 ile 07.06.2015 tarihleri arasında yayınlanan sayıları incelenmiştir. Gazeteler seçilirken dönemin siyasal özellikleri dikkate alınarak farklı yayın çizgisinde olmalarını ve bütünü temsil etmelerine özen gösterilmiştir. Belirlenen altı günlük gazete içerik analizine tabi tutularak hangi gazetenin Başkanlık Sistemi konusuna haber ve yorumlarında ne oranda yer verdiği belirlenmeye çalışılmıştır.

İçerik analizi sosyal bilimlerde önemli ve yaygın şekilde kullanılan bir araştırma yöntemidir ve farklı alanlarda, farklı biçimlerde tanımlanmaktadır (Karaoğlu, 2013: 584). İçerik analizi, iletişimin açık ve belirgin içeriğinin nesnel, sistematik ve nicel tanımlanmasına yönelik bir araştırma tekniğidir (Berelson, 1952). İçerik analizi metin içeriklerinin toplanması ve analiz edilmesinde kullanılan, bireysel davranışlar yerine sembolik davranışları inceleyen, iletişim materyalleri ile bireylerin bu materyallere karşı tutumunu çözümlenmeye çalışan bir yöntem olarak bilinmektedir. Araştırmacının etkisine fırsat vermeyen yöntem, araştırmacının iletişim materyalindeki içeriği ortaya çıkarmasını sağlamaktadır (Neuman, 2014: 466; Ögülmüş, 1991: 213).

Gazetelerde yayınlanan haber ve yorumlarla ilgili olarak önce kodlama cetveli oluşturulmuştur. Haberlerde kullanılan içerik (fotoğraf, grafik, resim, şekil vs), kullanılan sözcükler, haberin öznesi, yayınlandığı tarih, sayfa ve referansı (haber ajansı, muhabir, köşe yazarı), haber ve görsellerin boyutları kategorileri oluşturulmuştur. Belirlenen dönemde yayınlanan toplam 22 haber ve 2 köşe yazısı incelenmiştir.

4.1. Haberler

Çalışma çerçevesinde belirlenen süre içerisinde altı gazetede toplam 22 haber ve 2 köşe yazısı yayınlanmıştır. Başkanlık Sistemi ile ilgili *Sabah*’ta 5 haber, *Ortadoğu* ve *Yeni Şafak*’ta 4’er haber, *Hürriyet*, *Sözcü* ve *Zaman*’da 3’er haber yer almıştır. Köşe yazısı olarak *Sözcü*’de iki yazıya yer verilirken diğer gazetelerde köşe yazısı yer almamıştır.

4.2. Kullanılan görseller ve özneleri

Gazetelerde yayınlanan haberler fotoğraf kullanım bağlamında ele alındığında ise, haberlerin sıklıkla retoriği güçlendirmek adına fotoğraf kullanılarak verildiği görülmektedir. *Sabah*'ta yer alan 5, *Hürriyet*'te yer alan 3 ve *Zaman*'da yer alan 2 haberin tamamı fotoğraflı yayınlanırken, *Sözcü*'de yayınlanan 5 haberin 3'ü, *Yeni Şafakta* yayınlanan 4 haberin 3'ü ve *Ortadoğu*'da yayınlanan 4 haberin 1'i fotoğraflı olarak yayınlanmıştır.

Haberlerde kullanılan toplam 34 fotoğrafın özneleri ise çoğunlukla Başkanlık Sistemi'nin Türkiye'de uygulanması gerektiğini sıklıkla ifade eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan (6 fotoğraf) ve Başbakan Ahmet Davutoğlu (6 fotoğraf) olmuştur. Recep Tayyip Erdoğan ile Ahmet Davutoğlu'nun dışında diğer fotoğrafların özneleri ise ağırlıklı olarak Devlet Bahçeli, Numan Kurtulmuş, Emine Ülker Tarhan, Mustafa Kamalak gibi siyasiler olmuştur.

4.3. Haber referansları ve köşe yazıları

Çalışmada incelenen gazetelerde yayınlanan içerikler/haberler alındıkları ajanslar veya muhabirler bağlamında da incelenmiştir. Bu incelemeye göre gazetelerde yayınlanan haberlerin çoğunluğunun haber ajansı ya da muhabiri verilerek yayınlandığı görülmektedir. Bazı haberler ise ajans ya da muhabiri belirtilmeden verilmiştir. Aşağıdaki Tablo-1'deki veriler incelemenin sayısallaştırılmış biçimini nitelemektedir.

Tablo 1. Haberler referansları ve köşe yazıları

Gazete	Haber Referansı Ajans	Haber Referansı Muhabir	Haber Referansı Yok	Köşe Yazısı
Hürriyet	1	2	0	
Ortadoğu	1	0	3	
Sabah	0	4	1	
Sözcü	3	0	2	2
Yeni Şafak	0	3	1	
Zaman	0	1	2	
Toplam	5	10	9	2

Tablo verileri değerlendirildiğinde Başkanlık Sistemi ile ilgili gazetelerde yer alan haberlerin ağırlıklı olarak muhabirlerden alındığı görülmektedir. Haberde referans gösterilmesinin etkiyi artıracak dikkate alındığında toplam 24 haberin 15'inin kaynak gösterilerek verildiği dikkati çekmektedir.

4.4. Haber ve görsellerin boyutları

Haber ve görsellerin sayı olarak verilmesi konunun kamuoyu gündemine taşınması ve kamuoyunun oluşturulması açısından önem taşımaktadır. Ancak haber sayılarından daha çok konu ile ilgili haber ve görsellerin gazetelerde kapladığı alan ilgili medya kuruluşlarının konuya ve bunu kamuoyuna yansıtma açısından verdikleri önemi göstermesi açısından özellik arz etmektedir.

Bu çerçevede çalışmada ayrıca gazetelerde yayınlanan haberler ve haber fotoğraflarının boyutları ele alınmıştır. Tablo-2'de de görüldüğü gibi gazeteler Başkanlık Sistemi ile ilgili haber ve görsellere geniş ölçüde yer ayırmıştır. Gazetelerde yayınlanan haberler kadar, haber fotoğrafları da kendilerine geniş ölçüde yer bulmuştur. İncelenen gazeteler içerisinde konuya en fazla yer veren basın organı Cumhurbaşkanı ve Hükümet politikalarını destekleyen *Sabah* ve *Yeni Şafak*

olmuştur. Diğer taraftan muhalefet saflarında yer alsalar da Zaman başta olmak üzere diğer gazetelerin de konuya büyük önem verdikleri ve kamuoyu gündemine taşıdıkları dikkati çekmektedir.

Tablo 2. Haberler ve görsellerin boyutları (cm)

Gazete	Haber (cm2)	Fotoğraf (cm2)	Grafik (cm2)
Hürriyet	524	97,5	
Ortadoğu	714,43	166,5	
Sabah	1364,75	2335,45	
Sözcü	762	418,5	
Yeni Şafak	876	557,23	
Zaman	1450	236	312
Toplam	5691,18	3811,18	312

4.5. Haberlerin yayınlandığı sayfalar, konular ve sözcükler

Gazetelerin birinci sayfaları genellikle yayın organlarının vitrini olarak değerlendirilir ve ilk sayfada verilen haberlerin daha çok okunduğu ve dikkat çektiği düşünülür. Bu çerçevede Başkanlık Sistemi ile ilgili haberlerin sayısı, gazetede kapladığı alanla birlikte hangi sayfada yayınlandığı da önem taşımaktadır. Haberlerin yayınlandıkları sayfalarla ilgili Tablo-3'teki veriler incelendiğinde Sabah ve Hürriyet'in Başkanlık Sistemi ile ilgili haberleri birinci sayfadan ve diğer sayfalardan verdikleri dikkati çekmektedir. Diğer gazetelerin ise konuyu iç sayfalarından haber olarak hedef kitlelerine ulaştırdıkları görülmektedir.

Tablo 3. Haber sayıları, haber ve köşe yazılarında kullanılan sözcük sayıları

Gazete	Haberlerin Sayfaları	Toplam İçerik Sayısı	Başkanlık Sistemi	Anayasa/Yeni Anayasa	R. Tayyip Erdoğan
Hürriyet	1, 18, 22	3	9	2	7
Ortadoğu	2, 10, 10, 11	4	6	4	10
Sabah	1, 17, 22, 22, 23	5	13	10	4
Sözcü	5, 5, 6, 11, 14	5	11	9	6
Yeni Şafak	19, 20, 20, 20	4	16	1	8
Zaman	11, 12, 14	3	5	2	5
Toplam		24	60	28	40

Çalışma dâhilinde son olarak ise gazetelerde yayınlanan Başkanlık Sistemi konulu haberlerde ve köşe yazılarında kullanılan sözcükler ve söz konusu sözcüklerin kullanılma sıklıkları da incelenmiştir. Bu çerçevede “Başkanlık Sistemi” ve söz konusu sistemi gerçekleştirebilmek için gerekli olan anayasa değişikliğini niteleyen “Yeni Anayasa/Anayasa” sözcüğü ile sistemin gerekliliğini en fazla savunan kimse olan Recep Tayyip Erdoğan'ın isminin kullanım sıklıkları incelenmiştir. Haber ve köşe yazılarında geçen Cumhurbaşkanı ya da Sayın Cumhurbaşkanı ifadeleri de R. Tayyip Erdoğan'ı nitelediğinden, bu sözcükler de R. Tayyip Erdoğan kategorisinde değerlendirilmiştir. (Bkz. Tablo-4)

Tablo 4. Haber ve köşe yazılarında kullanılan sözcüklerin kullanım sıklıkları

Gazete	Haber Toplam Sözcük	Köşe Yazısı Toplam Sözcük	Başkanlık Sistemi	Anayasa/ Yeni Anayasa	R. Tayyip Erdoğan	Toplam Frekans	Oran
Hürriyet	562	0	9	2	7	18	% 3,2
Ortadoğu	443	0	6	4	10	20	% 4,51
Sabah	816	0	13	10	4	27	% 3,31
Sözcü	525	986	11	9	6	26	% 4,95
Yeni Şafak	682	0	16	1	8	25	% 3,67
Zaman	422	0	5	2	5	12	% 2,84
Toplam	3.450	986	60	28	40	128	% 3,71

Tablo-4 verilerine bakıldığında haber ve yorumlarda konuyla ilgili geçen sözcükler içerisinde en fazla kullanılan sözcüğün “Başkanlık Sistemi” olduğu dikkati çekmektedir.

5. Sonuç

Yapılan çalışma değerlendirildiğinde Başkanlık Sistemi ile ilgili haberlere en çok yer veren gazeteler iktidar safında yer alan *Sabah* ve en açık muhalefeti yapın *Sözcü* gazeteleri olmuştur. İktidar yanlısı olarak ön plana çıkan *Sabah*, Başkanlık Sistemini destekleyen bu doğrultuda en fazla haber yapan gazete olması ile birlikte konuyla ilgili en fazla fotoğraf kullanan yayın organı olmuştur. İncelenen altı gazetede Başkanlık Sistemi ile ilgili haberlerin kapladığı alanlara bakıldığında iktidar yanlısı ve muhalif gazetelerin konuya gerekli oranda yer verdikleri kamuoyunu bilgilendirmeye, siyasal gündemde var olan konuyu hedef kitlelerine anlatmaya çalıştıkları görülmektedir.

İktidar yanlısı *Sabah* ve *Yeni Şafak* ile muhalefet yapan *Sözcü* gazetelerinin en çok haber yapan gazeteler olması, iktidar yanlısı *Sabah* ile birlikte muhalefet saflarında yer alan *Hürriyet*'in konuyu birinci sayfadan hedef kitlesine duyurması önemlidir. Aynı şekilde, farklı siyasal çizgide yayın yapan gazetelerin tamamının farklı bakış açılarıyla konuyu kamuoyu gündemine taşımaları basın gündem oluşturması ve kamuoyunun serbestçe oluşmasına yardımcı olduğu sonucuna ulaşmamızı sağlayan verilerdir. Bu çalışmada elde edilen veriler yazılı basının kamuoyu gündemini ne oranda tutabildiğine ilişkin bir fikir veriyorsa da her iki gündemin ne oranda örtüştüğü ya da ayrıştığı belirlenmesi için ayrıca kamuoyu gündemine belirleyecek araştırmalara ihtiyaç vardır.

Kaynakça

- Ataay, F. (2013). “Adalet ve Kalkınma Partisi’nin ‘Başkanlık Sistemi’ Önerisi Üzerine Değerlendirme”, *Alternatif Politika*, Cilt 5, Sayı 3, s. 266-294.
- Atabek, N. (1998). “Gündem Belirleme Yaklaşımı”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi*, Sayı 7, s. 155-174.
- Berelson, B. B. (1952). *Content Analysis in Communications Research*, Glencoe, IL: The Free Press.
- Bernays, L. E. (1928). “Manipulating Public Opinion: The Why and The How”, *American Journal of Sociology*, Vol 33, Issue 6, pp. 958-971.
- Bezci, B. (2005). “Demokrasi ve Başkanlık Sistemi”, *Yönetim Bilimleri Dergisi* 3 (2), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi Yayını, Çanakkale, s. 77-91.

- Demir, F. (2013). “Yarı Başkanlık Hükümet Sistemi ve Türkiye”, *Journal of Yaşar University*, Özel Sayı (Armağan), Vol 8, pp, 831-876.
- Efe, H. (2015). “Türkiye’de Hükümet Sistemi Tartışmaları Çerçevesinde Başkanlık Sistemi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği”, *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt 6, Sayı 9, s. 65-94.
- Erdem, K. (2014). “Yarı Başkanlık Sistemi: Teori, Pratik ve Tartışmalar”, *Karşılaştırmalı Hükümet Sistemleri Yarı-Başkanlık Sistemi Fransa, Polonya ve Rusya Örnekleri*, (Ed. Havvana Yapıcı Kaya), TBMM Araştırma Merkezi Yayınları, Yayın No: 6, s. 1-26, TBMM Basımevi, Ankara.
- Eren, K. E. (2002). “Başkanlık Sisteminin Türk Parti Sistemi Açısından Türkiye’de Uygulanabilirliği”, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (3), s. 135-162.
- Fendoğlu, H. T. (2010). *Başkanlık Sistemi Tartışmaları*, Stratejik Düşünce Enstitüsü, Başak Matbaacılık, Ankara.
- Gencer, T. Z. (2012). “Medyanın Gündem Oluşturma Sürecinde Sosyal Entropinin Rolü Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma”, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Gönenç, L. (2005). “Türkiye’de Hükümet Sistem Tartışmaları: Olanaklar ve Olasılıklar Üzerine Bir Çalışma Notu”, *Başkanlık Sistemi*, (Yay. Haz. Teoman Ergül), Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 77, Ankara, s. 1-12.
- Güz, N. (2005). *Haberde Yönlendirme ve Kamuoyu Araştırmaları*, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Güz, N. (1996). “Türk Basınında Gündem Oluşturma”, *Yeni Türkiye*, 12, Ankara. s. 982-997
- Kalaycıoğlu, E. (2005). “Başkanlık Rejimi: Türkiye’nin Diktatörlük Tehdiidiyle Sınava”, *Başkanlık Sistemi*, (Haz. Teoman Ergül), Türkiye Barolar Birliği Yayını: 77, Ankara, s.13-30.
- Karaoğlu, E. B. (2013). “Karşılaştırmalı İçerik Analizi: Sokaktaki Adam ve Gazi Paşa Romanlarının Dil İncelemesi”, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 8/8 Summer, p. 583-605.
- McCombs, M. & Shaw, L. D. (1972). “The Agenda-Setting Function of Mass Media”, *The Public Opinion Quarterly*, Vol 46, No 2, pp. 176-187.
- McCombs, M. (2003). “The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion”, Erişim URL: http://www.infoamerica.org/documentos_pdf/mccombs_01.pdf, 12.09.2015.
- Neuman, W. L. (2014). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri 2*, 7. Basım, Çev. Sedef Özge, Yayın Odası Yayınları, İstanbul.
- Öğülmüş, S. (1991). “İçerik Çözümlemesi”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt 24, Sayı 1, s. 213-228.
- Özbudun, E. (2000) *Türk Anayasa Hukuku*, 6. Basım, Yetkin Yayınları, Ankara.
- Teziç, E. (1998). *Anayasa Hukuku*, 5. Basım, Beta Yayınevi, İstanbul.
- Tuncer, E. (2012). “Başkanlık Sistemi Tartışmaları”, Erişim URL: <http://www.tesav.org.tr/docs/makale/BaskanlikSistemiTartismalari.pdf>, 10.09.2015, s.1-11,
- Walgrave, S. & Van P. A. (2006). “The Contingency of the Mass Media’s Political Agenda Setting Power: Toward a Preliminary Theory”, *Journal of Communication* 56, s. 88–109.
- Weaver, H. D. (2007). “Thoughts on Agenda Setting, Framing, and Priming”, *Journal of Communication*, 57, s. 142–147.

Güz, N., Yanık, H., Yegen, C. (2015). Discussions of “Presidential System” in Turkish printed media. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1 (4), 1283-1295.

- www.gazetevatan.com. (04.02.2015) www.gazetevatan.com/burhan-kuzu-dan-baskanlik-sistemi-aciklamasi-724199-gundem/. Erişim; 13.09.2015.
- www.haber3.com. (30.09.2015) www.haber3.com/bahceli-baskanlik-sistemini-bu-yuzden-istiyor-3357859h.htm.
- www.hurriyet.com.tr. (01.06.2015) www.hurriyet.com.tr/gundem/29162578.asp.
- www.hurriyet.com.tr. (13.08.2105) www.hurriyet.com.tr/gundem/29806148.asp, 30.08.2015. Erişim; 30.082015
- www.imctv.com. (14.08.2015). www.imctv.com.tr/yuksekdag-seni-yine-baskan-yaptirmayacagiz. Erişim; 25.09.2015
- www.milliyet.com.tr. (01.05.2015) <http://www.milliyet.com.tr/turkiye-ye-ozgu-baskanlik-sistemi-siyaset-detay/2052508/default.htm>. Erişim; 11.09.2015.
- www.radikal.com.tr. (30.03.2015) www.radikal.com.tr/politika/kilicdaroglu_baskanlik_sistemi_kesinlikle_ihhtimal_dahilinde_degil-1324873. Erişim; 15.09.2015.
- www.t24.com.tr. (14.06.2011): <http://t24.com.tr/haber/baskanlik-sistemi-boler-mi-birlestirir-mi,150978>. Erişim; 30.08.2015.
- www.yeniakit.com.tr. (11.09.2015) <http://www.yeniakit.com.tr/haber/bahceli-baskanlik-sistemi-turkiyeyi-bolecek-67214.html>.
- www.yenisafak.com. (11.05.2011) <http://www.yenisafak.com/gundem/tezicden-baskanlik-sistemi-yorumu-44889>. Erişim; 14.09.2015.
- Yüksel, C. (2013). “Türkiye’nin Gelecek Siyasal Sistem Tercihi Rasyonelleştirilmiş Parlamenterizm, Yarı-Başkanlık ve Başkanlık Sistemleri”, *Yasama Dergisi*, Sayı 25, s.38-70.
- Yüksel, E. (2007). “‘Kamuoyu Oluşturma’ ve ‘Gündem Belirleme’ Kavramları Nerede Kesişmekte, Nerede Ayrılmaktadır?”, *Sosyal Bilimler Dergisi* 2007/1, s. 571-586.

Extended abstract in English

Presidential System in Turkey has been discussed for a long time. The issue which was first brought to the public agenda by the then President Turgut Özal in 1992 was again brought to the attention of the public in 1999 by the then President Süleyman Demirel. This issue was reopened to the discussion by The Justice and Development Party (AK Party) which became to power in 2002, and the eligibility of the Presidential System in Turkey has been frequently highlighted particularly recent years by Recep Tayyip Erdoğan who was the leader of The Justice and Development Party and Prime Minister of the Republic of Turkey (Ataay, 2013: 269; Fendoğlu, 2010: 23; Gönenç, 2005: 2; www.hurriyet, 01.06.2015). Presidential System is a political system that the state government headed by a person. The main feature of the system is that the president is elected directly by the people. President being the head of the legislature and the executive, the legislative and the executive has no authority to put an end to mutual legal existence of each other. Legislative and executive positions are strictly separated from each other (Özbudun, 2000: 28). The system which is explained as "A limited form of monarchy transformed into republic" began to be applied in the United States in the second half of the 18th century. After issuance of the war of independence against the British, legislature, executive, and judiciary became completely independent and it has been demonstrated as having equal power from each other (Teziç, 1998: 423).

The Presidential System is criticized from different points. First, while Presidential system leads government stability, it will leads to political instability. Second, in case of resignation of the president, person who replaces him will have the question of legitimacy. Third, if more than two political parties not included in the parliament, in other words with a multi-party system, democracy will live stability problems. Additionally, the system will face corruption, may cause authoritarianism, and can cause applications against pluralism (Kalaycıoğlu, 2005: 17-23). In many political and legal discussions about presidential system it focused on the applicability of the system in Turkey. The principles of democracy formed the essential point of debate (Bezci, 2005: 77). In this process, strong and weak sides of the current system and the Presidential system, and the separation of powers and the presidential system would bring up the dictatorship was discussed (Efe, 2015: 67). The issue which has been frequently brought to the public agenda by Recep Tayyip Erdoğan who was elected as the President of Republic of Turkey in August 2014 was among the main political debate of the 7 June General Election period in Turkey in 2015. Presidential System discussions which preoccupied the political agenda was reflected in the media agenda, too. In this study, how printed press organizations with different ideologies approach the ongoing discussions of Presidential System in Turkey was examined in the framework of the theory of agenda-setting and the theory of public opinion-forming. The media agenda setting approach put forward by McCombs and Shaw (McCombs ve Shaw, 1972), the approach has been tested in different countries in the next period (Weaver, 2007: 145). The approach simply defining the power of media ability to determine agenda and reveals the influence of media on individuals (Yüksel, 2007: 576-577). Sometimes, the media agenda and the agendas of individuals are in parallel, and individuals are not having to take only the news from, but they also learn which events or issues that they give importance and to what extent (Güz, 2005: 51; Gencer, 2012: 1-8; Atabek, 1998: 156). With the approach of agenda-setting, it is focused on the role of media on the determining the priorities of political actors such as government, parliament, and political parties, prioritizing or hides some topics, makes decisions on these issues, and in the display of some attitudes (Walgrave & Aelst, 2006: 89).

While media agenda is formed by contents offer to the public by gatekeepers, public agenda is formed by topics that interest society and take the attention of the society (McCombs, 2003). There is parallelism between the public agenda and the media agenda. Media organizations rank the information which they received from community according to their interest and expectations, so make news and service to society these news again. The importance which target audiences give a topic shall be decisive in the ranking of the news according to their importance and what extent or how long they are. During the election period to determine the members of parliament or the country's local authorities, citizens' interest to the media increase and citizens become more vulnerable. In this Context, the assisting function of media in the formation of the public opinion freely engaged in the working of political system healthily. The information, issues, and developments on the public agenda take place in the media agenda according to their importance. Showing parallelism of public agenda and media agenda can also be varied by subject and country. Sometimes this parallelism was observed (Güz, 1996: 996).

In the study, attitudes of printed press to the discussions of Presidential System between June 1, 2015 and June 7, 2015 was examined with the content analysis method applied to the samples of *Hürriyet*, *Ortadoğu*, *Sabah*, *Sözcü*, *Yeni Şafak*, and *Zaman* Newspapers. With the study, how and what extent the printed media gave place to the news about the Presidential System and the discussions about it discussed.

To conclude, newspapers which placed most news about Presidential system were *Sabah* which is on the ruling-power side and *Sözcü* which is on the openly opposition side. *Sabah* which is fore on the ruling-power side along with supporting Presidential system and made news in this direction most is the newspaper which used the most photos. Considering the area covered by the news about the Presidential System in six newspapers, it was seen that newspapers which are on the ruling-power side and opposition side both gave considerable place about Presidential system. And they also tried to inform the public about Presidential system and explained the subject that is in their agenda to their target audience.

Making the most news by newspapers *Sabah* and *Yeni Şafak* which are on the ruling-power side and *Sözcü* which is on the opposition side is important. Locating and announcing the news about Presidential system in their first page by *Sabah* which is on the ruling-power side and *Hürriyet* which is on the opposition side is important, too. Likewise, all newspaper (six newspapers) which publishes in different political view carried news with different perspectives to public agenda about the Presidential system. Therefore, this data allows us to reach a conclusion that in this way all newspapers helped to form setting agenda and forming the public opinion freely. Although data obtained from this study gave us an idea about to what extent the printed press formed the agenda of public opinion, studies are needed in order to determine to what rate the both media and public agenda overlap or disintegrate, and also to determine public agenda.